

”JOS OMAA TYÖTÄ TEKEE ILOLLA JA ILOISENA, SE NÄKYÖ MYÖS
OPISKELIJOISSA”

Gymnasielärares uppfattningar om motivering och hur de motiverar sina studerande att
studera svenska

Anissa Rohkimainen
Kandidatavhandling
i nordisk filologi
Humanistiska fakulteten
Uleåborgs universitet
Maj 2016

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	3
1.1. Syfte	3
1.2. Material & metod	4
2. TEORETISK BAKGRUND	5
2.1. Motivation.....	5
2.2. Elevernas motivering.....	6
2.3. Lärarens roll.....	7
3. ANALYS OCH RESULTAT.....	9
3.1. Bakgrundsinformation	9
3.2. Enkät svar	10
3.2.1. Allmänt om motivering.....	10
3.2.2. Motiveringsstrategier	12
3.2.3. Lärarnas åsikter om motivering.....	14
4. SAMMANFATTANDE DISKUSSION	17
LITTERATURFÖRTECKNING	18
BILAGA: ENKÄT.....	19

1. INLEDNING

När jag började fundera på temat till min kandidatavhandling började jag tänka på vad som är krävande och utmanande i lärarjobbet. Jag ville undersöka någonting som jag som blivande lärare skulle ha nytta av i framtiden.

Diskussionen om tvångssvenska har väckt mitt intresse. Själv har jag alltid tyckt om att studera olika språk, och därför är det svårt för mig att förstå varför det kallas för tvångssvenska. För mig som blivande lärare kommer det att vara nyttigt att veta hur man motiverar sina elever och får dem att lära sig språket så bra som möjligt.

Läraren påverkar sina elevers motivation och personlighet och därtill deras inlärningsresultat genom sin egen motivation och pedagogik (Peltonen & Ruohotie 1992: 95). Därför tycker jag att det är viktigt att forska i hur och på vilka sätt lärare kan motivera sina elever att studera svenska.

1.1. Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka på vilket sätt lärare motiverar sina elever eller studerande för att studera svenska. Jag vill veta hur lärare kan påverka elevernas motivation och till exempel få en elev som inte gillar svenska att studera och klara av studierna.

Syftet är att få fram några idéer och sätt hur olika lärare motiverar sina elever. Jag vill veta om det finns något sätt som alla lärare tycker att är det viktigaste sättet för att hålla elevernas motivation på en viss nivå. Viktigast är att få veta hurdana sätt lärarna använder, vilka saker påverkar studerandenas motivation enligt lärarna och om de tycker att det är lätt eller svårt att motivera sina studeranden.

1.2. Material & metod

Som materialinsamlingsmetod har jag bestämt mig att använda en elektronisk enkät. Enkäten ska skickas till några gymnasielärare i svenska språket i Finland. Målet är att få 10–20 svar så att det inte blir för litet eller för mycket att analysera i en kandidatavhandling.

Frågorna i enkäten kommer att behandla lärarnas åsikter om sina motiveringsstrategier. Jag vill få veta om lärarna tycker att motivering är lätt eller svårt och hurdana sätt de använder för att motivera sina studerande. Det kommer att finnas mest öppna frågor i enkäten (se bilaga) så att informanterna ska ha en möjlighet att berätta om sina åsikter, tankar och erfarenheter med egna ord. Jag kommer att presentera materialet och materialinsamling närmare i delen Analys och resultat (se kapitel 3).

Analysmetoden i denna undersökning är kvalitativ men delvis också kvantitativ. Svaren till de öppna frågorna kommer jag att behandla med hjälp av kvalitativ innehållsanalys. Enligt Holme & Solvang (1991: 13) är syftet med kvalitativa metoder att få en djupare förståelse av vad man undersöker. Jag vill använda kvalitativ innehållsanalys för att kunna förstå informanternas svar på enkätfrågor på en djupare nivå. Kvantitativa metoder kommer jag att använda när det är fråga om siffror för att då är det lättare att förstå hur stor del av informanterna som tycker på ett visst sätt.

Jag ska analysera innehållet i enkätsvaren i och plocka ut de meningar som är relevanta med tanke på forskningsfrågorna: Hurdana sätt lärare i svenska använder för att studerandena ska ha motivation och hurdana uppfattningar lärare har om motivering av studerande.

2. TEORETISK BAKGRUND

I denna del kommer jag att presentera några centrala begrepp och teorier gällande syftet med uppsatsen. Jag kommer att definiera begreppet motivation, eftersom det är ett centralt begrepp i denna uppsats. Också motiveringens betydelse och lärarens roll i motivering kommer att behandlas i denna del.

2.1. Motivation

Motivation betyder det tillstånd som motiv får till stånd. Olika forskare har definierat motivation på olika sätt. I boken *Oppimismotivaatio* berättar författarna om olika forskares definitioner av motivation. (Peltonen & Ruohotie 1992: 16)

Enligt Peltonen (via Peltonen & Ruohotie 1992: 16) kan begreppet *motivation* definieras som en persons tillstånd, som bestämmer hur flitigt en person agerar och vad hen är intresserad av. Däremot definierar Ball (1977: 2) motivation som en process som påverkar, styr och uppehåller beteendet. Goods (via Peltonen & Ruohotie 1992: 16) definition är nästan likadan som Balls: "Motivaatiolla tarkoitetaan prosesseja, jotka virittävät, ylläpitävät ja säätelevät toimintoja." Motivation är alltså processer som påverkar, uppehåller och styr olika funktioner som människor har. Enligt min åsikt är de olika definitioner som Peltonen, Good och Ball framhäver bra definitioner och lyfter fram de centrala punkter som begreppet motivation innehåller.

Motivation påverkar många områden som har en stor roll i inläringen. T.ex. en positiv inställning, inlärningsteknik och koncentrationsförmåga påverkas av motivation. (Kauppila 2003: 44)

Enligt Heinonen är indelning av motivation till inre och yttre motivation ett bra sätt att kategorisera motivation. Inre motivation påverkas av t.ex. behov, attityder, sedvänjor och önskningar, sympatier, antipatier och hobbyer. Däremot beror yttre motivation på personens framgång, social erkännande, misslyckande, vetande av provresultat och

premier eller straff. (Heinonen 1976: 63f.) Motiven till inre motivation kommer alltid inifrån och sammanhänger med att förverkliga en själv och att utveckla ens egna behov. Yttre motivation beror på omgivningen, och då är det någon annan som förmedlar motivationen. (Peltonen & Ruohotie 1992: 19) Enligt Kauppila (2003: 45) syns inre motivation på det sättet att ny information har en stor betydelse till eleven.

2.2. Elevernas motivering

Motivering är en oersättlig förutsättning för inläringen. Enligt Heinonen och Kari finns det flera olika sätt som påverkar elevernas motivation. De presenterar sju olika sätt som man kan använda i lärarjobbet för att motivera elever (Heinonen & Kari 1981: 66).

De mest centrala tankar bakom de sätt som Heinonen och Kari presenterar är att läraren ska uppskatta sina elever och vara själv intresserad av och ivrig om saker som hen undervisar i. Hjälpmedel som läraren använder i sin undervisning kan vara intressanta och varierande och påverka motivation på ett positivt sätt. Därtill är det viktigt att eleverna når sina mål och att man uppmuntrar eleverna att inte bara studera till provet, utan målet är att mentalt växt också skulle ske under inläringen. (Heinonen & Kari 1981: 71f.)

Dornyei (1994: 280) presenterar i sin artikel många olika saker och sätt som påverkar elevernas motivation gällande främmande språk. Han har delat de saker och sätt som påverkar motivation och motiverar elever i tre kategorier. Den första kategorin gäller själva språket och vad som kan göras för att det skulle vara intressant att lära sig. Andra kategorin gäller studerande och hur man ska uppmuntra dem som studerande så att de är självsäkra. I den tredje kategorin berättar Dornyei om saker som påverkar inläringssituationen, och dem kommer jag att behandla lite närmare. (Dornyei: 1994: 280ff.)

Saker som kan påverka elevernas motivation i inläringssituationen har Dornyei delat in i tre olika kategorier: "course-specific motivational components", "teacher-specific motivational components" och "group-specific motivational components". Enligt Dornyei

är "course-specific motivational components" saker som läraren ska göra för att kursen ska vara intressant och riktad till en viss grupp av studerande. Dornyei har listat att man ska t.ex. ta studerande med i planering av kursen eller schemat så att det blir relevant och få studerande att ordentligt delta i olika aktiviteter och övningar genom varierande och tillräckligt utmanande uppgifter. (Dornyei 1994: 280f.)

Med "teacher-specific motivational components" menar Dornyei saker som gör att läraren motiverar studerandena så bra som möjligt. I artikeln nämns t.ex. att läraren ska vara empatisk, kongruent och accepterande. Dornyei konstaterar också att man ska ge uppmuntrande och motiverande feedback för studerande för att de ska kunna vara motiverade och för att kunna hålla deras motivation uppe. (Dornyei 1994: 282)

"Group-specific motivational components" är enligt Dornyei saker som läraren ska göra för att öka gruppens samhörighet och funktionalitet t.ex. genom att arbetsron i klassen är bra. Dornyei nämner också att läraren inte ska bedöma studerande så att andra studerande vet hur de bedöms. (Dornyei 1994: 282) Dornyeis lista om olika sätt att öka motivationen hos studerande har många samma sätt som det kommer upp också i Zahoriks (1996) undersökning som jag kommer att behandla i nästa avsnitt.

2.3. Lärarens roll

Motivering av barn eller främjande av barnens motivation kan påverka hurdana människor de blir men också samhället där de lever i (Ball 1977: 5). Enligt min åsikt är det därför viktigt att kunna motivera ens studerande på rätt sätt, eftersom det har så stor påverkan i deras liv.

Brophy (2010: 198ff.) tar fram några undersökningar om hurdana sätt lärare har använt för att motivera sina studerande. Zahorik (1996) har undersökt lärarnas åsikter om t.ex. vad de tycker är bra motiveringsstrategier, hurdan en bra inlärningsituation är och hurdana sätt de själva har använt för att skapa intresse för läroämnet hos eleverna och barn.

Zahorik har indelat olika sätt för att skapa intresse i åtta olika kategorier. Den första kategorin är praktiska aktiviteter, t.ex. att spela olika spel och göra andra praktiska övningar som lär studerandena att göra saker själva i praktiken. Alla lärare som deltog i Zahoriks undersökning svarade att de har använt praktiska aktiviteter/övningar i sin undervisning för att skapa intresse och motivera sina elever. (Zahorik 1996: 555f.)

Kategorierna "personalized content" och "student trust" blev nämnda av 65 % av alla deltagare. Kategorin "personalized content" betyder att läraren har avpassat innehållet i undervisningen på så sätt att det är passligt för en viss grupp av studerande. Läraren kan ta idéer från studerande, t.ex. göra sådana övningar som på något sätt är förknippade till studerandenas egna intressen eller erfarenheter. (Zahorik 1996: 555f.)

"Student trust" betyder olika sätt att väcka intresse så att studerandenas intelligens, uppriktighet och hederlighet respekteras. Man låter studerandena att lyfta fram sina idéer och erfarenheter gällande undervisning. De får t.ex. själva planera olika aktiviteter eller använda sin kreativitet och ställa sina egna mål. (Zahorik 1996: 555)

55 % av lärare som deltog i Zahoriks undersökning svarade att de har använt gruppövningar för att väcka intresse för studier. Andra kategorier som var viktiga för att väcka intresse var t.ex. varierande material i undervisningen, lärarens entusiasm, varierande aktiviteter eller övningar i undervisningen och övningar som man har nytta av också utanför skolan. (Zahorik 1996: 555f.)

Också enligt Heinonen ska läraren vara ivrig och ta sin egen entusiasm och sitt eget intresse med i undervisningen för att kunna motivera studerande. Hens intresse och uppskattning för studerandenas hobbyer och intressen är också någonting som effektiverar studerandenas motivation. (Heinonen 1976: 76) Enligt min åsikt är Zahoriks resultat i undersökningen ganska lika med Heinonens påståenden, eftersom lärarens egen entusiasm och hans eget intresse är viktiga saker när man motiverar sina studerande.

3. ANALYS OCH RESULTAT

I den här delen presenterar jag mina undersökningsresultat och analyserar dem. Först ska jag ta upp lite bakgrundsinformation om min enkät och berätta hurdana frågor den innehåller. Senare presenterar jag svaren till enkäten och sedan analyserar jag dem. Jag presenterar också mina egna uppfattningar om saker som jag behandlar. Jag kommer inte att behandla alla frågor i enkäten eftersom några av dem var inte relevanta med tanke på temat i min avhandling.

3.1. Bakgrundsinformation

För den här uppsatsen gjorde jag en enkät som jag skickade via e-post till olika svenskalärare i Finland. Lärare som jag skickade enkäten till var mest sådana som jag själv känner eller lärare som har undervisat mina vänner och bekanta i svenska. Några lärares kontaktuppgifter hittade jag från olika gymnasiers webbsidor. Svaren som jag fick av informanterna var mycket intressanta och nyttiga med tanke på att jag kommer att bli lärare i svenska språket. Jag kommer säkert att ha nytta av svaren och undersökningen i mitt blivande yrke.

Frågorna i enkäten (se bilaga) var mest öppna frågor och dem kommer jag att behandla kvalitativt, så att det är lättare att förstå innehållet och få en djupare bild av svaren. Några frågor, som var ja/nej-frågor eller frågor som hade skala från 1 till 5 som alternativ, kommer jag att behandla kvantitativt för att få veta hur stor andel vissa svarsalternativ får. Svarsalternativen som jag har i enkäten baserar sig på Zahoriks (1996: 556) undersökning och mina egna uppfattningar om vad som är viktigt i motivering av studerandena.

Frågorna behandlade bl.a. lärarnas åsikter om det om de själva tycker att de kan påverka sina studerandes motivation, vilka saker som ökar eller minskar motivationen hos studerandena eller t.ex. om informanternas åsikter om vad som är lätt eller svårt i

studerandenas motivering. Alla frågorna var speciellt inriktade för lärare i svenska språket och handlade om svenskundervisning.

Min egen uppfattning av motivation och motivering av studerandena i gymnasiet är att läraren måste motivera sina studerande ganska mycket när det gäller svenska språket. Som det dyker upp också i några svar av lärarna, är den allmänna uppfattningen av svenska språket inte så bra i Finland, och därför antar jag att det är ännu viktigare att motivera sina studerande än t.ex. i andra läroämnen.

3.2. Enkät svar

I undersökningen deltog 7 informanter. Alla informanterna arbetar som lärare i svenska språket i något gymnasium i Finland. Sex (85,7 %) av informanterna var kvinnor och en (14,3 %) var man.

Jag ville också veta hur länge informanterna har jobbat som lärare, eftersom enligt min åsikt kunde det orsaka olikheter i deras åsikter om vilka strategierna var de viktigaste i studerandenas motivering. Bara en av informanterna hade jobbat 1–5 och en 6–10 år. Resten av informanterna (5 stycken) hade jobbat 11 år eller mera som lärare. Jag påstår att de som har jobbat längre kan ha mera och/eller olika erfarenheter av motivering än de som inte har jobbat så länge som lärare.

3.2.1. Allmänt om motivering

Den första frågan efter bakgrundsinformation var att hur viktigt lärarna tycker att motivering är på skalan 1–5. Nummer 1 i skalan betyder att informanten tycker att motivering inte är alls viktigt, medan nummer 5 betyder att informanten anser att motivering är mycket viktigt. Svaren fördelades ganska jämnt mellan alternativen 4 och 5. Alternativ 4, som betyder att motivering är ganska viktigt enligt informanten, fick 4 svar.

Det betyder att 57,1 % av informanterna tycker att motivering är ganska viktigt och resten av informanterna (42,9 %) anser att det är mycket viktigt.

Jag frågade informanterna också om de tycker att de kan påverka sina studerandes motivation. Svaren var intressanta, eftersom jag skulle ha påstått att alla lärare kan påverka studerandenas motivation på något sätt. En av informanterna svarade ändå att hen inte kan påverka sina studerandenas motivation medan resten av informanterna (6 stycken, 85,7 %) tyckte att de kan påverka motivationen hos studerandena på något sätt. Den informantens svar som inte kunde påverka sina studerandes motivation var följande:

Exempel 1:

”Opiskelijat ovat muodostaneet käsityksensä ruotsin opiskelusta yläkoulun aikana. Hyvin harva lukiolainen muuttaa käsitystään lukio-opintojen aikana.”

I exemplet ovan berättar informanten att studerandena har skapat en viss uppfattning eller tanke om studier i svenska redan under högstadieskolan och det är sällan de ändrar sin åsikt under studierna i gymnasiet. Min tolkning är att informanten påstår att inställningen till svenska är negativ och därför anser hen att hen inte kan påverka studerandenas motivation.

Motiveringar till svaren där informanterna tyckte att de kan påverka studerandenas motivation var t.ex. följande:

Exempel 2:

”Monesti huomaa, miten jopa oma asenne/innostus omaan aineeseen vaikuttaa positiivisesti motivaatioon.”

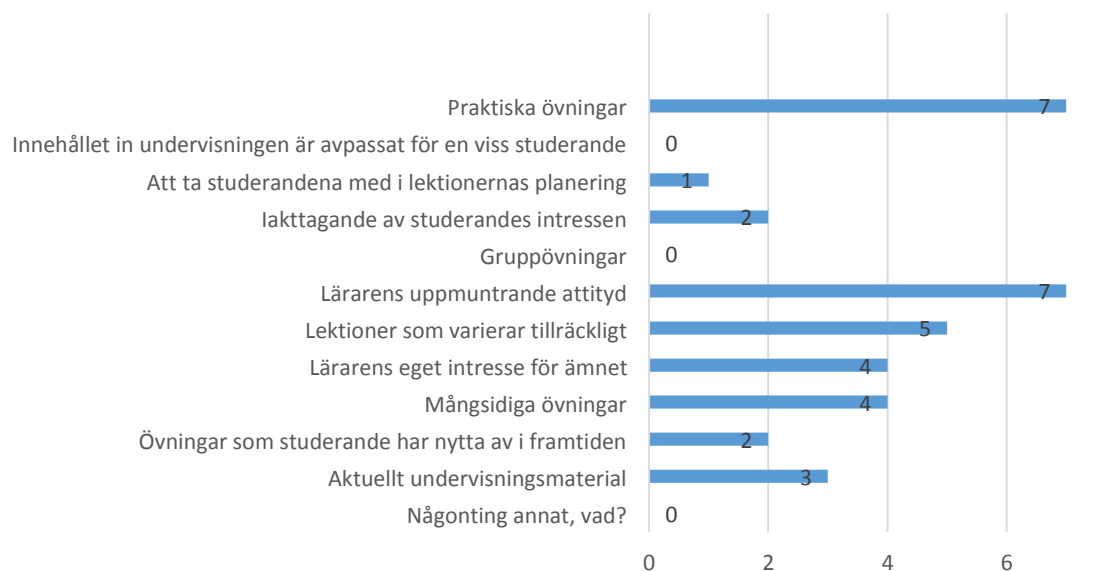
Exemplet ovan lyfter fram den centrala idén bakom en stor del av motiveringarna till frågan om man kan påverka sina studerandes motivation: lärarens egen intresse till läroämnet. Också Zahorik (1996: 556) visar i sin undersökning att lärarens entusiasm och intresse är viktiga i undervisningen: 28 % av deltagarna i hans undersökning svarade att

lärarens entusiasm och intresse för läroämnet är ett viktig sätt för att väcka intresse hos studerande.

Därtill svarade informanterna att det är viktigt att både studerandena och lärarna trivs på lektioner, undervisningsmaterial är motiverande, att studerande förstår vad som undervisas och lärarna kan motivera varför det är viktigt och nyttigt att studera svenska. En informant påpekade också att det är acceptabelt att inte alla kan motiveras till att studera eller gilla svenska, vilket enligt min åsikt är en bra iakttagelse.

3.2.2. Motiveringsstrategier

I enkäten frågade jag informanterna om viktiga motiveringsstrategier. Frågan hade många svarsalternativ och informanterna skulle välja fem av dem enligt vad de tycker är de viktigaste sätten att motivera deras studerande.

Figur. Fördelning av svaren på fråga 9: "Vilka sätt tycker du att är de viktigaste för motivering i din egen undervisning? Välj fem som du tycker är de viktigaste."

I figur 1 kan man se hur informanterna har svarat på frågan om vilka saker som är de viktigaste i deras egen undervisning för att motivera studerande. Som i Zahoriks (1996: 555ff.) undersökning, var praktiska övningar någonting som alla lärare ansåg som ett viktigt sätt att motivera eller väcka intresse hos studerande. Också alternativet "lärarens

egen entusiasm” fick sju svar då alla informanter tyckte att det också är ett viktigt sätt att väcka intresse.

De fem alternativ som var de viktigaste sätten att motivera studerande var alltså praktiska övningar (100 %), lärarens egen entusiasm (100 %), lektioner som varierar tillräckligt (71,4 %), lärarens eget intresse för ämnet (57,1 %) och mångsidiga övningar i undervisningen (57,1 %). Zahorik (1996:555ff.) har i sin undersökning fått liknande svar, fast procenttalet varierar mellan olika svarsalternativ.

När jag frågade efter motiveringar till frågan om de viktigaste motiveringssätt, fick jag många svar. Det följande svaret sammanfattar också de andra informanternas svar på ett bra sätt:

Exempel 3:

”Vaihtelevista [tehtävistä] seuraa noi muut asiat ja opiskelija lähtöisyys [sic] ja -keskeisyys on tätä päivää. Opettajan innostus asiaan kai on perusedellytys. Vaatii viitseliäisyyttä hakea manskua osin puuduttavien oppikirjojen sijaan. Kuitenkin Opsia pakko noudattaa.”

I exemplet ovan har informanten argumenterat för sina svar på frågan om de viktigaste sätten att motivera studerande i sin egen undervisning. Lärarens egen entusiasm, som kommer fram många gånger i undersökningen, är enligt informanten en grundförutsättning för motivering av studerande. Hen tycker att varierande övningar påverkar alla andra saker och att studerandena ska vara i centrum i undervisningen idag. Hen påpekar också att läraren ska vara företagsam och försöka hitta material i stället för att använda läroböcker som delvis är långtråkiga. Informanten konstaterar ändå att man måste följa läroplanen.

3.2.3. Lärarnas åsikter om motivering

I min undersökning vill jag också veta om hurdana problem eller svårigheter det kan finnas i motivering av studerande i svenska. I enkäten frågade jag informanterna om hur de upplever motivering: är det svårt eller lätt? Informanterna skulle välja svaren på skalan 1–5. Nummer 1 betyder att informanten tycker att motivering av studerande är mycket lätt medan nummer 5 betyder att motivering är mycket svårt enligt informanten.

Fyra (57,1 %) av informanterna tyckte att motivering varken är lätt eller svårt och svarade med nummer 3 på frågan. Två informanter (28,6 %) tyckte att motivering är ganska lätt och svarade med nummer 2, och en informant (14,3 %) tyckte att det är mycket lätt att motivera deras studerande. På basis av informanternas svar antar jag att det är svårt att värdera om det är lätt eller svårt att motivera. Jag påstår att det beror säkert mycket på hurdana studerande man har i gruppen om motivering är svårt för läraren eller inte.

Exempel 4:

”Joillakin on hyvin tiukassa käsitys ruotsin tarpeettomuudesta (tulee kotoa vahvana tai joku aikuinen on vain joskus sanonut ja sitä uskotaan edelleen). Jos vanha opettaja on tappanut motivaation kestää siinä kauan ennen kuin sen saa palaamaan.”

I exempel 4 ovan svarar informanten på frågan om hurdana utmaningar det finns i motivering av studerande. I svaret kommer det tydligen fram att negativ attityd mot svenska språket kan vara till skada när det gäller motivation och språkinläring. De flesta svar till denna fråga behandlade dålig attityd mot språket, vilket gjorde att den dåliga attityden verkar vara tämligen vanlig i svenska språkets undervisning.

Dessutom kom det fram i svaren också att inläring av vokabulär kan vara krävande för studerande och motivering till det kan också vara svårt. Som det står i exempel 5 nedan tog en informant också upp att om man har en stor grupp, orsakar det problem för att kunna beakta studerande individuellt. Informanten nämner också den negativa attityden som andra informanter också berättar om i sina svar.

Exempel 5:

”[J]os suurissa ryhmissä ei ole tarpeeksi aikaa huomioida yksittäisiä opiskelijoita, välillä joissakin ryhmissä on vain yksinkertaisesti liikaa energiaa...”

I detta sammanhang kan man också nämna svaren till frågan som behandlar saker som informanterna uppfattar som lätta i motivering av studerande. I denna fråga var svaren mer varierande än på alla andra frågorna. En informant tog upp att studerande förstår ”tal och motivering” och att man kan använda annorlunda humor än med högstadieelever. Två av informanterna svarade att det är ganska lätt att motivera sina studerande, eftersom motivationen hos studerande nuförtiden är ganska bra och att det finns bara lite problem med motivation om man har studerat svenska som lång lärokurs. Också lärarens egen entusiasm kom igen fram i svaren.

Känslan som jag fick av resten av svaren på frågan om lätta saker i motivering var att informanterna inte hade förstått frågan så bra. Några av dem svarade inte alls på frågan, utan berättade vad som är svårt med motivering fast det fanns en separat fråga för de saker som är svåra i motivering.

Frågorna om vad informanterna tycker att minskar eller ökar studerandes motivation hade nästan likadana svar som på frågan om vad de tycker att är lätt eller svårt i motivering av studerande. En av informanterna hade i sitt svar sammanfattat nästan alla saker som andra informanter också hade svarat på frågan om vad som minskar studerandes motivation. Exempel 6 nedan är ett svar som informant 5 hade skrivit på frågan.

Exempel 6:

”Lukion tiukka aikataulu. Vanhaksikäyneet oppikirjat. Asenne pakkoruotsiin[,] perityyty isältä pojalle. Ei pakko kirjoittaa [ylioppilaskirjoituksissa]. Koetaan hyödyttömäksi. Jos ei itse aktiivisesti käytä kieltä, ei sitä myöskään tarvitse. Englannin ylivalta.”

I exemplet ovan nämns olika saker som enligt informant 5 minskar studerandes motivation: gymnasiers intensiva tidtabell, gamla läroböcker, attityden mot tvångssvenska som går i arv, att det inte är ett måste att skriva svenska i studentexamen och att studerande upplever svenska som ett onyttigt läroämne. Hen påpekar också att om man inte använder språket aktivt så behöver man inte det. Hen nämner också engelskans s.k. "övermakt". Andra informanter nämnde också att om det inte finns något slags samspel mellan läraren och hans studerande eller om en lärare inte bryr sig om sina studerande så kan det leda till att studerandes motivation minskar.

Exempel 7 nedan är ett svar från informant nummer 7. I sitt svar beskriver hen saker som kan påverka studerandes motivation på ett positivt sätt eller öka motivationen hos studerande.

Exempel 7:

"[O]piskelumyönteinen ilmapiiri, kavereiden asenne, opettajan innostus ruotsia kohtaan, oppitunneilla sopivan rento fiilis työntekoa unohtamatta, ajankohtaisten tapahtumien seuraaminen ruotsiksi (videoklipit vaikka päivän uutisista/ FST) jne."

Saker som hon nämner är positiv stämning för studierna, attityd hos kompisar, lärarens entusiasm till svenska och en avslappnad atmosfär på lektionerna utan att glömma att arbeta och studera. Informanten tar också upp att om man följer aktuella händelser, t.ex. följer med nyheterna på FST, kan det också öka studerandes motivation till svenska. Hen har på ett lyckat sätt lyft fram de centralaste punkterna som jag också tycker att är viktiga saker när man ska försöka öka motivationen hos studerande.

I enkätens sista del fick informanterna fritt berätta om det fanns någonting de undrar över eller vill påpeka. Nästan alla informanterna nämnde samma saker som de redan hade svarat på, så det fanns inte så mycket att analysera. Åsikter om motivation till svenska nämndes också: en del av informanterna tyckte att det är ett evighetsproblem medan andra tyckte att motivationen till svenska inte är så dålig som man ofta tror.

4. SAMMANFATTANDE DISKUSSION

Syftet med denna avhandling var att undersöka hurdana uppfattningar gymnasielärare i svenska språket har om motivation till svenska hos studerande och hur de motiverar sina studerande att studera svenska. I teoridelen diskuterades begreppet motivation och hur det definieras. Jag tog också upp några teorier om olika motiveringsstrategier och hurdan roll läraren har i motivering. Materialet i denna undersökning bestod av anonyma enkätsvar från 7 informanter.

Den valda metoden var kvalitativ innehållsanalys som jag använde för att analysera svaren i enkäterna. Delvis använde jag också kvantitativa metoder för att räkna ut hur stor andel av informanterna som hade svarat på ett visst sätt. Fast jag fick bara 7 svar på enkäten hade informanterna mycket bra svar på mina frågor och att läsa dem var intressant.

Jag tycker ändå inte att jag lyckades så bra med att analysera svaren eftersom svaren redan var ganska klara och det inte fanns så många olikheter i svaren. Frågorna kunde också ha formulerats på ett annat sätt, eftersom jag fick tämligen likadana svar på frågor som behandlade olika saker. Alla frågor var inte heller relevanta med tanke på forskningsfrågan. Ändå kunde jag hitta svar på forskningsfrågorna som jag hade ställt.

Enligt min åsikt var avhandlingen ganska svår att genomföra. Jag hade problem med teoridelen och att hitta passliga källor som jag kunde använda. Jag tycker att temat motivation och motivering är intressant och man kunde vidareforska ämnet i t.ex. pro gradu-avhandling för att få en djupare uppfattning av det.

De viktigaste resultaten var att lärarna vet hur man ska motivera sina studerande. De sätten som lärarna tog upp i sina svar var ganska lika med de sätt som olika forskare, t.ex. Zahorik (1996) och Dornyei (1994), också tog upp i sina undersökningar. Det verkar som att lärarna vet vad de gör och använder så kallade rätta sätt för att motivera sina studerande. Lärarna tycks vara intresserade av sitt arbete och känner att det är viktigt att studerandena har motivation för att studera svenska.

LITTERATURFÖRTECKNING

Material

Enkät svar besvarade av 7 informanter. Insamlingstid: 29.3.2016. Materialet bevaras hos skribenten.

Övriga källor

Ball, Samuel, 1977: Introduction. I: Motivation in education. Red. av Samuel Ball. New York: Academic Press. S. 1–15.

Brophy, Jere, 2010: Motivating students to learn. Tredje upplagan. New York: Routledge.

Dornyei, Zoltan, 1994: Motivation and Motivating in the Foreign Language Classroom. I: Modern Language Journal. Årgång 78: nummer 3 [online]. Hoboken: Wiley-Blackwell. S. 273–284. [Citerat 4.5.2016]. Tillgänglig: <http://www.jstor.org.pc124152 oulu.fi:8080/stable/330107?seq=1#page_scan_tab_contents>. Begränsad tillgänglighet på intranätet för biblioteket vid Uleåborgs universitet.

Heinonen, Veikko, 1976: Oppimisen psykologia opetustyössä. Fjärde upplagan. Jyväskylä: Oy Keskisuomalainen.

Heinonen, Veikko & Kari, Jouko, 1981: Oppimisen psykologia opetus- ja kasvatustyötä varten. Fjärde upplagan. Helsinki: Otava.

Holme, Idar Magne & Solvang, Bernt Krohn, 1991: Forskningsmetodik. Om kvalitativa och kvantitativa metoder. Lund: Studentlitteratur.

Peltonen, Matti & Ruohotie, Pekka, 1992: Oppimismotivaatio. Teoriaa, tutkimuksia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta. Aavaranta-sarja n:o 29. Helsinki: Otava.

Zahorik, John, 1996: Elementary and Secondary Teachers' Reports of How They Make Learning Interesting. I: The Elementary School Journal. Årgång 96: nummer 5. [online] Chicago: University of Chicago. S. 551–564. [Citerat 29.3.2016]. Tillgänglig: <<http://search.proquest.com.pc124152 oulu.fi:8080/docview/224523047?accountid=13031>>. Begränsad tillgänglighet på intranätet för biblioteket vid Uleåborgs universitet.

BILAGA: ENKÄT

Motivaatio ja motivointi ruotsin kielen opiskelussa

1. Sukupuoli

Mies

Nainen

2. Kuinka pitkään olet toiminut ruotsin kielen opettajana?

1-5 vuotta

6-10 vuotta

11 vuotta tai yli

3. Kuinka tärkeänä koet motivoinnin ruotsin kielen opetuksessa?

Ei lainkaan tärkeää

Erittäin tärkeää

1

2

3

4

5

4. Eroaako motivointi ruotsin kielen opiskelussa muihin oppiaineisiin nähden?

---

5. Millaisena koet opiskelijoiden motivoinnin?

---

6. Pystytkö omassa työssäsi vaikuttamaan opiskelijoiden motivaatioon?

Kyllä

En

7. Perustele vastauksesi edelliseen kysymykseen.

---

8. Onko motivaatio ruotsin kielen opiskelussa mielestäsi opettaja- vai opiskelijälähtöistä?

Perustele vastauksesi.

---

9. Mitkä keinot ovat opiskelijoidesi motivoinnin kannalta tärkeitä omassa opetuksessasi?

Valitse viisi mielestäsi tärkeintä.

- Käytännönläheiset tehtävät
- Opiskelijakohtaisesti räätälöity oppimissuunnitelma
- Opiskelijoiden osallistaminen oppituntien sisällön suunnitteluun
- Opiskelijoiden kiinnostuksen kohteiden huomioiminen
- Ryhmätyöt
- Opettajan kannustava asenne
- Riittävän vaihtelevat oppitunnit
- Opettajan oma mielenkiinto aihetta kohtaan
- Monipuoliset tehtävät
- Opiskelijoiden tulevaisuuden kannalta hyödylliset tehtävät
- Ajankohtaiset aineistot
- Muu, mikä?

10. Perustele vastauksesi edelliseen kysymykseen.

---

11. Mitkä asiat kokemuksesi mukaan vähentävät opiskelijoiden motivaatiota?

---

12. Mitkä asiat kokemuksesi mukaan lisäävät opiskelijoiden motivaatiota?

---

13. Mitkä asiat koet lukiolaisten ruotsin kielen opiskelun motivoinnissa helpoksi?

---

14. Mitkä asiat koet lukiolaisten ruotsin kielen opiskelun motivoinnissa haastavaksi?

---

15. Lopuksi voit kirjoittaa muita huomioita, joita nousi esiin kyselyn aikana.
